

Rekomendacijos ir atsakymai į dažniausiai užduodamus klausimus dėl elektroninių pinigų įstaigų ir mokėjimo įstaigų pinigų plovimo ir (arba) teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimo priežiūrai skirtų ataskaitų sudarymo ir jų teikimo Lietuvos bankui

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2018 m. gruodžio 20 d. nutarimu Nr. 03-261 „Dėl Elektroninių pinigų įstaigų ir mokėjimo įstaigų pinigų plovimo ir (arba) teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimo priežiūrai skirtų ataskaitų sudarymo ir jų teikimo Lietuvos bankui tvarkos aprašo ir ataskaitų formų patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas), elektroninių pinigų įstaigos ir mokėjimo įstaigos (toliau – Įstaigos), nurodytos Nutarimo 2 punkte, privalo teikti Lietuvos bankui šias ataskaitas:

1. Klientų, su kuriais užmegzti dalykiniai santykiai, ataskaitos EM0010_01 formą;
2. Reikšmingų mokėjimo operacijų ataskaitos EM0010_02 formą;
3. Mokėjimo operacijų, susijusių su užsienio valstybėmis, ataskaitos EM0010_03 formą;
4. Stebėsenos ataskaitos EM0010_04 formą;
5. Užsienio valstybių klientų ir jų mokėjimo operacijų ataskaitos EM0010_05 formą;
6. Tarpininkų veiklos ataskaitos EM0010_06 formą.

EM0010_01–EM0010_03 formas Įstaigos privalo pateikti Lietuvos bankui per 20 kalendorinių dienų pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui, t. y. pasibaigus I, II, III ir IV ketvirčiams (kurie baigiasi kovo 31 d., birželio 30 d., rugsėjo 30 d., gruodžio 31 d.). Ataskaitose nurodomi tik atitinkamo ketvirčio duomenys.

EM0010_04–EM0010_06 formas Įstaigos privalo pateikti Lietuvos bankui pasibaigus finansiniams metams (gruodžio 31 d.) iki kitų metų kovo 1 d. Ataskaitose nurodomi per finansinius metus sukaupti duomenys.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad, dėl techninių sistemos specifikacijų teikiant metines ataskaitas ne su praėtų metų IV ketvirčio duomenimis, reikia atskirai kreiptis į Lietuvos banką, kad IV ketvirčio ataskaitos būtų grąžintos ir Įstaigos galėtų užpildyti EM0100_04–EM0010_06 formas. Todėl, nors Nutarime ir nurodyta, kad EM0100_04–EM0010_06 formas privaloma pateikti iki kitų metų kovo 1 d., esant galimybei rekomenduojama (nėra privaloma!) šias formas pateikti iki sausio 20 d. kartu su IV ketvirčio ataskaita.

Toliau pateikiama atskirų formų pildymo instrukcija.

EM0010_01 forma (ketvirtinė): klientų, su kuriais užmegzti dalykiniai santykiai, ataskaita

Pasirinkite lentelę

KLIENTŲ, SU KURIAIS UŽMEGZTI DALYKINIAI SANTYKIAI, ATASKAITA

	A	B	Rezidentai		Nerezidentai	
			Klientų skaičius	Mokėjimo operacijų vertė	Klientų skaičius	Mokėjimo operacijų vertė
			1	2	3	4
☒	1	1. Fiziniai asmenys, iš jų:				
☒	2	1.1. fiziniai asmenys iš tikslinių teritorijų				
☒	3	1.2. fiziniai asmenys iš didelės rizikos trečiųjų valstybių				
☒	4	1.3. politikoje dalyvaujantys fiziniai asmenys				
☒	5	2. Juridiniai asmenys ir asmenys, neturintys juridinio asmens statuso, iš jų:				
☒	6	2.1. juridiniai asmenys ir asmenys, neturintys juridinio asmens statuso, iš tikslinių teritorijų				
☒	7	2.2. juridiniai asmenys ir asmenys, neturintys juridinio asmens statuso, iš didelės rizikos trečiųjų valstybių				
☒	8	2.3. labdaros fondai, nepelno siekiančios organizacijos				
☒	9	2.4. patikos bendrovės				
☒	10	2.5. bendrovės, kurių naudos gavėjai yra politikoje dalyvaujantys asmenys				
☒	11	2.6. Lietuvoje įsteigtos bendrovės, kurių steigėjai nėra rezidentai				

1. Formoje pateikiama klientų informacija pagal rezidavimo valstybes (fiziniai asmenys) ir veiklos vykdymo valstybę (juridiniai asmenys) (žr. Nutarimo 12 ir 13 punktus). NB: šioje

- formoje vertinant, ar klientai yra iš tikslinių teritorijų arba didelės rizikos trečiųjų valstybių, vadovaujamosi tuo pačiu principu.
- Šioje formoje informacija teikiama apie klientus, i) su kuriais yra (buvo) užmegzti dalykiniai santykiai, ir ii) kurie per atitinkamą ataskaitinį laikotarpį atliko bent vieną mokėjimo operaciją, t. y. nesvarbu, ar dalykiniai santykiai su klientu buvo užmegzti per ataskaitinį ketvirtį ar anksčiau, taip pat nesvarbu, jei dalykiniai santykiai su klientu buvo nutraukti per ataskaitinį ketvirtį. Svarbu, kad per ataskaitinį laikotarpį asmuo buvo laikomas klientu ir atliko bent vieną operaciją, t. y. buvo aktyvus.
 - Mokėjimų operacijų vertė nurodoma kaip klientų apyvarta (kredito ir debeto operacijų suma), įskaitant „vidines“ operacijas tarp Įstaigos klientų (tokiu atveju vidiniai mokėjimai susisumuoja).
 - Langelyje „1. Fiziniai asmenys, iš jų“ arba „2. Juridiniai asmenys ir asmenys, neturintys juridinio asmens statuso, iš jų“ pateikiamas bendras visų Įstaigos klientų (su kuriais užmegzti dalykiniai santykiai ir kurie ataskaitiniu laikotarpiu buvo aktyvūs) fizinių asmenų arba juridinių asmenų ar asmenų, neturinčių juridinio asmens statuso, skaičius ir mokėjimo operacijų vertė, kuri apima ir papildomai 1.1–1.3 ir 2.1–2.6 išskiriamą klientų skaičių ir operacijų vertę pagal atitinkamas kategorijas, t. y. 1.1–1.3 ir 2.1–2.6 tik papildomai nurodoma, kiek iš bendro klientų skaičiaus ir mokėjimo operacijų vertės yra klientų pagal atitinkamas kategorijas, nurodytas šiuose langeliuose; 1 langelyje ir 1.1–1.3 langeliuose esantys duomenys nesumuojami, atitinkamai ir 2 langelyje ir 2.1–2.6 langeliuose esantys duomenys taip pat nesumuojami, tačiau, kaip nurodyta pirmiau, 1 ir 2 langeliai atitinkamai apima duomenis iš 1.1–1.3 ir 2.1–2.6 langelių.
 - Tikslinės teritorijos suprantamos kaip valstybės ar teritorijos, nurodytos Nutarimo 10 punkte. Didelės rizikos trečiosios valstybės suprantamos kaip valstybės, nurodytos Nutarimo 11 punkte. Kadangi šiuose sąrašuose esančios valstybės keičiasi, teikiant ataskaitas prašome teikti duomenis pagal paskutinę ketvirčio dieną galiojusį atitinkamą sąrašą.
 - Jei siekdami nustatyti kliento rezidavimo valstybę negalite identifikuoti, ar klientas nuolat arba laikinai, bet ilgiau nei vienus metus gyvena valstybėje, prašome teikiant duomenis remtis kliento pateikta informacija apie rezidavimo statusą.

EM0010_02 forma (ketvirtinė): reikšmingų mokėjimo operacijų ataskaita

Pasirinkite lentelę

Titulinis	EM0010_01	EM0010_02	EM0010_03	EM0010_04	EM0010_05	EM0010_06	Susiję dokumentai
-----------	-----------	------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-------------------

REIKŠMINGŲ MOKĖJIMO OPERACIJŲ ATASKAITA

	A	Mokėjimo operacijų tipas ir režis	Mokėjimo operacijų			
			Grynaisiais pinigais		Negrynaisiais pinigais	
			skaičius	vertė	skaičius	vertė
		B	1	2	3	4
	1	Vienkartinės [1 000;15 000)				
	2	Vienkartinės [15 000;∞)				
	3	Tarpusavyje susijusios [15 000;∞)				

- 1 langelyje nurodomos vienkartinės transakcijos nuo 1 000 (imtinai) iki 14 999 (imtinai) eurų, o 2 langelyje nuo 15 000 (imtinai) eurų iki begalybės. Vienkartinės operacijos suprantamos kaip vienkartinės operacijos, atliktos per 24 val. laikotarpį.

2. 3 langelyje nurodomos tarpusavyje susijusios operacijos nuo 15 000 (imtinai) eurų iki begalybės. Susijusios operacijos suprantamos kaip to paties kliento atliktos kelios operacijos per 24 val., kaip atskaitos pradinį tašką pasirenkant pirmąją kliento operaciją. Kai pasiekiami 15 000 eurų suma, kaip pradinis taškas imama kita vélesnė operacija po sumos susidarymo (1 pavyzdys žemiau), todėl tos pačios operacijos nesidubliuoja. Jei per 24 val. nesusidaro 15 000 eurų suma, imama vélesnė operacija ir 24 val. periodas skaičiuojamas nuo jos (2, 5 ir 4 pavyzdžiai).

	Pirmad.	Pirmad.	Pirmad.	Pirmad.	Pirmad.	Pirmad.	Pirmad.	Pirmad.	Antrad.	Antrad.	Antrad.	Antrad.	Antrad.	Antrad.	Antrad.	Antrad.	Antrad.	Antrad.	Antrad.	Antrad.	Treč.	Treč.	Treč.	Treč.
	08:00	10:00	12:00	14:00	16:00	18:00	20:00	22:00	00:00	02:00	04:00	06:00	08:00	10:00	12:00	14:00	16:00	18:00	20:00	22:00	00:00	02:00	04:00	06:00
1 pav.	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
2 pav.	1000	500	750	1500	100	2000	400	2000	200	2000	250	2000	2000	2000	2000	240	2000	300	2000	2000	200	2000	500	
3 pav.	2000	100	2000	1000	200	500	2000	2000	2000	400	300	150	300	2000	2000	1950	600	500	2000	1400	2000	1100	390	750
4 pav.	100	2000	500	350	1850	400	500	200	800	500	2000	2000	100	2000	1250	2000	2000	50	2000	2000	300	100	150	100
5 pav.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14999	0	14999	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000

EM0010_03 forma (ketvirtinė): mokėjimo operacijų, susijusių su užsienio valstybėmis, ataskaita

Pasirinkite lentelę

Titulinis	EM0010_01	EM0010_02	EM0010_03	EM0010_04	EM0010_05	EM0010_06	Susiję dokumentai
-----------	-----------	-----------	------------------	-----------	-----------	-----------	-------------------

MOKĖJIMO OPERACIJŲ, SUSIJUSIŲ SU UŽSIENIO VALSTYBĖMIS, ATASKAITA

	A	Užsienio valstybės kodas pagal ISO 3166-2	Užsienio valstybės kodas pagal ISO 3166-1	Mokėjimo operacijų, atliekamų į užsienio valstybes		Mokėjimo operacijų, gautų iš užsienio valstybių	
				skaičius	vertė	skaičius	vertė
		1	2	3	4	5	6
✓✗	1						

Nauja eilutė

- Ši ataskaitos forma skirta mokėjimams su užsienio valstybėmis, į ją nereikia įtraukti nei vidinių mokėjimų tarp Įstaigos klientų (angl. *end-to-end*), nei kitų mokėjimų, kurie atliekami į sąskaitas finansų įstaigoms, licencijuotoms Lietuvoje, nes ji skirta mokėjimams su užsienio valstybėmis. Jei nėra mokėjimų su užsienio šalimis, prašome įrašyti Lietuvą ir 0.
- Šioje formoje teikiama informacija pagal lėšų gavėjo (mokėtojo) mokėjimo paslaugų teikėjo (kitos finansų įstaigos) steigimo vietą.

EM0010_04 forma (metinė): stebėsenos ataskaita

Pasirinkite lentelę

Titulinis	EM0010_01	EM0010_02	EM0010_03	EM0010_04	EM0010_05	EM0010_06	Susiję dokumentai
-----------	-----------	-----------	-----------	------------------	-----------	-----------	-------------------

STEBĖSENOS ATASKAITA

	A	Rodiklis		Skaičius
		B		
✓	1	Vidiniai tyrimai, atliekami vykdant nuolatinę kliento dalykinių santykių stebėseną, arba dėl sudėtingų ar neįprastai didelių sandorių ir neįprastos sandorių struktūros		1
✓	2	Pranešimai apie kliento vykdomas pinigines operacijas ar sandorius, kaip įtariama, susijusius su pinigų plovimu, pateikti Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos		
✓	3	Pranešimai apie kliento vykdomas pinigines operacijas ar sandorius, kaip įtariama, susijusius su teroristų finansavimu, pateikti Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos		
✓	4	Dalykiniai santykiai su klientu, nepradėti dėl pinigų plovimo ir (arba) teroristų finansavimo rizikos		
✓	5	Dalykiniai santykiai su klientu, nutraukti dėl pinigų plovimo ir (arba) teroristų finansavimo rizikos		

- Vidiniai tyrimai turėtų būti suprantami taip, kaip apibrėžta Įstaigos vidaus tvarkose.
- Dėl ataskaitos 4 ir 5 punktų traktavimo: į šiuos punktus patektų visi klientai, su kuriais atsisakėte užmegzti santykius dėl, pačios Įstaigos vertinimu, per didelės pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo rizikos. Analogiškai ir dėl klientų, su kuriais dėl šių priežasčių buvo nutraukti dalykiniai santykiai.

EM0010_05 forma (metinė): užsienio valstybių klientų ir jų mokėjimo operacijų ataskaita

Pasirinkite lentelę

Titulinis	EM0010_01	EM0010_02	EM0010_03	EM0010_04	EM0010_05	EM0010_06	Susiję dokumentai
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	------------------	-----------	-------------------

UŽSIENIO VALSTYBIŲ KLIENTŲ IR JŲ MOKĖJIMO OPERACIJŲ ATASKAITA

	Užsienio valstybės kodas pagal ISO 3166-2	Užsienio valstybės kodas pagal ISO 3166-1	Klientų skaičius	Mokėjimo operacijų vertė
A	1	2	3	4
 1				

Nauja eilutė

1. Verta patikrinti: EM0010_05 formoje nurodoma klientų mokėjimo operacijų vertė turėtų būti panaši į klientų nerezidentų mokėjimo operacijų vertę, nurodytą EM0010_01 formoje, t. y. mokėjimo operacijų vertės sumą už visus keturis praėjusių metų ketvirčius. Klientų skaičius gali skirtis, kadangi klientų skaičiaus pagal ketvirčius neišaina sumuoti, nes vienas ir tas pats klientas galėjo būti aktyvus visus keturis ketvirčius.
2. Jei fiziniam klientui taikytas supaprastintas tapatybės nustatymas ir Įstaiga neturi pilietybės informacijos, prašome nurodyti informaciją pagal kliento rezidavimo valstybę.
3. Juridinių asmenų atvejais duomenys teikiami pagal juridinio asmens steigimo vietą, o ne naudos gavėjų pilietybę.

EM0010_06 forma (metinė): tarpininkų veiklos ataskaita

Pasirinkite lentelę

Titulinis	EM0010_01	EM0010_02	EM0010_03	EM0010_04	EM0010_05	EM0010_06	Susiję dokumentai
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	------------------	-------------------

TARPININKŲ VEIKLOS ATASKAITA

	Tarpininko pavadinimas	Valstybės, kurioje tarpininkas teikia paslaugas, kodas pagal ISO 3166-2	Valstybės, kurioje tarpininkas teikia paslaugas, kodas pagal ISO 3166-1	Mokėjimo operacijų		
				skaičius	vertė gryniaisiais pinigais	vertė negryniaisiais pinigais
A	1	2	3	4	5	6
 1						

Nauja eilutė

1. Tarpininkas turėtų būti suprantamas kaip „<...> fizinis arba juridinis asmuo, kita organizacija arba jos padalinys, teikiantis mokėjimo paslaugas įstaigos vardu.“, t. y. taip, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatyme.
2. Pažymėtina, kad šioje formoje teikiami tik duomenys apie Įstaigos turimus tarpininkus, t. y. tarpininkus, kurie teikia mokėjimo paslaugas įstaigos vardu. Šioje formoje nepildoma informacija apie Įstaigos turimus klientus, kurie teikia tarpininkavimo paslaugas kitoms įstaigoms ar asmenims.

Kiti su ataskaitų pildymu susiję klausimai, aktualūs visoms formoms

Valiuta ir valiutos kurso data: Mokėjimų operacijų vertė pateikiama eurais. Jei mokėjimų operacija yra atlikta kita valiuta nei eurai, konvertuojama ataskaitinio periodo paskutinės dienos Lietuvos banko interneto puslapyje skelbiamu valiutos keitimo kursu.

Valstybės. Pildant ataskaitą reikia pasirinkti vieną iš 2 šalių sąrašų: ISO 3166-2 arba ISO 3166-1 (nereikia pildyti abiejų sąrašų, nes sistema neleis Jums pateikti ataskaitos). Tačiau yra keletas šalių, kurios yra tikrai ISO 3166-1 sąrašė, pavyzdžiui: Kiurasao (CUW), Alandų Salos (ALA), Sint Maarten (SXM), Boneras, Sint Eustatijus ir Saba (BES). Jei šalies nerandate ISO 3166-2 sąrašė, ji bus ISO 3166-1 sąrašė.

Acquiringo paslaugos: vadovaujantis Nutarimo 14 ir 15 punktais, pildant EM0010_03 formą jurisdikcija jose turi būti nurodoma pagal „lėšų gavėjo / mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjo steigimo vietą“. Svarbu matyti, į ar iš kokių šalių vyksta mokėjimai, todėl, jei nematote

acquirerio mokėjimo paslaugų teikėjo šalies, prašome EM0010_03 formoje nurodyti duomenis pagal prekybininko (angl. *merchant*) šalį.

MIP ir SIP paslaugos: Nutarimo 2 punkte nurodyta, kad ataskaitų nereikia teikti Įstaigoms, kurios teikia tik mokėjimo inicijavimo paslaugą (MIP), tačiau ataskaitų taip pat nereikia teikti ir Įstaigoms, kurios teikia tik sąskaitos informacijos paslaugas.
